

مقاله

درباره پورتال

(Portals)

علی ثاقب موفق – دارای مهندسی کامپیوتر (نرم افزار) و فوق لیسانس IT از دانشگاه امیر کبیر

مقدمه و تعریف:

توسعه و گسترش روزافزون تعاملات سازمانها و شرکت های دولتی با مجموعه متنوع ذینفعان خود، مستلزم آن گردیده است که بستر های تعامل و ارتباط سنتی جای خود را به زیر ساخت ها و رسانه های جدید جایگزین نماید. اهدافی مانند تسریع در ارائه خدمات و اطلاعات، بهینه سازی امور جاری، کاهش هزینه ها و گسترش دامنه مخاطبان و مدیریت موثر آن از مهمترین عواملی هستند که باعث می شوند پورتال یا درگاه اینترنتی یک سازمان نقش کلیدی در روند رشد، توسعه و تکامل آن سازمان داشته باشد.

پورتال در واقع یک امکان (ابزار) مبتنی بر وب است که به کاربر اجازه می دهد تا بتواند به اطلاعات مشخص و مناسب خود دسترسی یابد. پورتال بعنوان نرم افزاری تحت وب و با

توانایی های مدرن به همراه مجموعه ای از خدمات اجرایی و مشاوره ای ویژه بدون شک گزینه

ای ممتاز و کم نظیر برای سازمانهایی است که با برنامه و چشم اندازی روشن قصد ورود فعال

به عرصه اطلاع رسانی و خدمات دارند

ارزش هر پورتال به فرایندها ، ارتباطات و اطلاعات آن است و ارزش اطلاعات در استفاده از

آن است. درگاه اطلاعاتی از حالت واسطه محوری و توجه به تامین کنندگان سایت به پنجره ای

به محیط کاربر حرکت می کند .

پورتال های بر اساس نوع اطلاعات لایه ای می شوند و کاربر بر اساس نوع اطلاعات به لایه

های آن وارد می شود بعنوان مثال اگر برای گردشگری در نظر بگیریم، از دیدگاه کاربر، یک

پورتال باید تسهیل کننده فرایند برنامه ریزی سفر باشد و اگر مسافر برای یک دوره زمانی

مسافرت می کند باید بتواند این مطلب را به پورتال بگوید و بسته به نوع اطلاعات (سفر، هتل ،

هزینه و ...) وارد لایه های آن شود. نسخه هوشمند پورتال به کاربر اجازه می دهد تا جزئیات

سفرهای آینده به مقصد را نگاه دارد به طوریکه سفرهای آیند به عنوان یک کپی از سفر اصلی

برنامه ریزی شوند.

ملزومات پورتال:

امکان ارتباط با سیستمهای مکانیزه آن سازمان (پرسنلی، مالی، اتوماسیون اداری و ...)

تبادل اطلاعات بین قسمت های مختلف در پورتال

امکان مبادله اطلاعات بین سایتی با استانداردهای رایج XML

سفارشی سازی و انطباق پورتال با ماهیت کاری سازمان و نیازهای آن

انعطاف پذیری پورتال توسط کاربران

امکان ارسال خودکار اطلاعات و email برای کاربران

امکان ثبت پیام ها و نقطه نظرات کاربران

امکان جستجو، مرتب سازی مطالب در پورتال

استفاده از جلوه های ویژه صوتی و تصویری

امکان ارتباط و پاسخگویی به کلیه کاربران سازمان به طور همزمان و در زمان مناسب

تضمین دسترسی پورتال به صورت ۲۴*۷*۳۶۵ (۲۴ ساعته، هفت روز هفته و کل سال) ۰

امکان تهیه گزارشات مبتنی بر وب (Repor & Form Generator)

دارای اتاق ها و کنفرانس های الکترونیکی و جلسات وبی فعال (chat)

دارای قابلیت پخش صوت و ویدئو

امکان upload فایل های و مطالب بر روی سایت با فرمت های استاندارد (PDF)

امکان پیگیری امور جاری کارکنان، امور شرکتی و اداری

مدیریت و نظارت کاربران، گروه ها و مجوزهای دسترسی، نقش ها و سطوح دسترسی

استفاده از سیستم امنیتی دسترسی، الگوریتم های رمزنگاری و تصدیق هویت

پشتیبانی از پروتکل های شاخص مثل https

محتوی وب در پورتال باید در حوزه کاری کاربران تهیه شود.

پورتال نیازمند اطلاعاتی از محیط محلی است که باید با روشهای یکپارچه جمع آوری و نسبت

به تغییرات محیط اطراف وب حساس باشد.

امکان پشتیبانی از زبانهای متعدد (بومی و بین المللی)

دارای سیستم log و ثبت وقایع کاربران و امکان ردگیری مناسب

امکان عضویت کاربران سازمانی در سایت

پشتیبان گیری و بازیابی اطلاعات در مقاطع و دوره های مختلف زمانی

از دیگر قابلیت های پورتال می توان به ارائه وضعیت آب و هوا، چارت سازمانی، مناقصه و مزایده،

تقویم ، مقالات، لینک سایت های دولتی و معروف، بریده جراید، ارسال شکایت، مجله

الکترونیکی، آیین نامه ها، قوانین مقررات، کتابخانه الکترونیکی، اطلاع رسانی همایش ها و مراسم،

ارتباط با مدیران اشاره نمود.

مفاهیم مرتبط با درگاه اطلاعاتی (پورتال) :

براساس شناخت ما از تکامل وب می توانیم شروع به فهرست کردن مشخصاتی که در مفهوم درگاه اطلاعاتی شرکت دارند کنیم .

* یک درگاه اطلاعاتی یک در یا دروازه است که دسترسی به اطلاعات و پیوندهای ویژه و متمرکز را فراهم می کند .

* یک درگاه اطلاعاتی یک جداساز (صافی) است که اطلاعاتی که مناسب نیستند را از مسیر ما می زداید(بر می دارد) .

* یک درگاه اطلاعاتی یک کاره (فاقد عمومیت) است که اجازه می دهد این تعریف در زمان استفاده بیشتر از زمان طراحی رخ دهد . این تعریف بوسیله کاربر مشخص می شود .

* یک درگاه اطلاعاتی سفارشی (اختصاصی) شده است . یعنی یک کاربر می تواند وضعیت و ظاهر و محتوای آن را مشخص کند .

* یک درگاه اطلاعاتی منحصر به فرد است . یعنی یک کانال یک به یک بین تهیه کننده و مخاطب است .

فرایند رشد و توسعه پورتال ها :

وب سایتهای زیادی وجود خواهند داشت .

وب سایتها بزرگتر خواهند شد .

محتوای وب تنوع بیشتری پیدا خواهند کرد .

محتوای وب روی پهنای باند متمرکز خواهند شد .

وب سایتها فعالتر خواهند شد .

جریان محتوای بلادرنگ متداولتر خواهند شد .

خدمات جدید توسعه خواهند یافت .

هیچیک از این موارد شگفت آور نیست چرا که اینها طرحهایی از گرایش هایی هستند

که به زودی آمده و در راه است . اگر این گرایشهای بزرگ موجود را بالنسبه بپذیریم , می

توانیم یک درگاه اطلاعاتی را به صورت توصیفی از این گرایشات در نظر بگیریم . به عبارت

دیگر درگاههای اطلاعاتی غیر عمومی تر , خصوصی تر و شخصی تر شده , جداسازها قویتر و ...

خواهد شد.

درگاه اطلاعاتی در آینده :

کاربر محور (با محوریت کاربر) :

محتوا , تحویل و دستیابی آن نیازمند حرکت و انتقال کنترل از تهیه کنندگان و

متصدیان سایت و واسطه هاست . باید کاربران در مورد سازماندهی محتوا تصمیم گیرنده باشند

مفهوم درگاه اطلاعاتی از موجودیت دری به سوی واسطه ها و تهیه کنندگان (تأمین کنندگان)

سایتها به موجودیت پنجره ای به محیط کاربر حرکت خواهد کرد .

فرآیند تجاری گرا :

ارزش واقعی اطلاعات در استفاده از آن است . لازم است محتوای وب در حوزه کار کاربران

تهیه شود .

اجتماع و گردآوری :

تقریباً هر موقعیت تجاری که بتواند از طریق محتوای وب فایده برساند نیازمند اطلاعاتی از

محیط محلی است . همچنین این منابع اطلاعاتی باید با یک اسلوب یکپارچه جمع آوری شوند .

سازگاری :

یک درگاه اطلاعاتی باید به تغییرات محیط اطراف کاربر و همچنین تغییرات روی وب حساس

باشد .

پورتال و فناوری اطلاعات:

امروزه درگاه اطلاعاتی وب یا اینترنت یکی از اصطلاحات جدال برانگیز و مورد بحث در دنیای فناوری اطلاعات است . برخی نگرانیها در مورد تعریف درگاههای اطلاعاتی وب به دلیل اهمیت و گستره وسیع استفاده از آن است . به عنوان مثال حاصل جستجوی عبارت "درگاه وب" بااستفاده از موتور جستجوی گوگل بیش از ۴۵۰۰۰ منبع می باشد . بخشی از مسئله مورد بحث اینست که گروههای بسیاری تعاریف مختلفی از مفهوم درگاه وب ارائه می دهند . برخی درگاه اطلاعاتی وب را به صورت یک نام جدید برای یک وب سایت در نظر می گیرند . یک درگاه اطلاعاتی وب یک نقطه ورود به دنیای وب جهانی است و به این ترتیب بیشتر از یک توصیف برای آنچه که یک وب سایت انجام می دهد می باشد . یک درگاه اطلاعاتی به منظور مراجعه به یک وب سایت که کار ویژه ای را انجام می دهد مانند دری به دیگر سایتها به کار گرفته شده است . به عنوان مثال سایت (www.Internet101.org) وب ساینی است با یک پیوند به سایت دیگری که می تواند به عنوان یک درگاه اطلاعاتی در نظر گرفته شود . بسیاری از سایتهای "My" به عنوان درگاه اطلاعاتی وب در نظر گرفته می شود . موتورهای جستجو نظیر Excite و Altavista نیز به عنوان درگاه اطلاعاتی منظور می گردند . شرکتهای دستیابی به اطلاعات مثل American on _ line (AOL) , Micro Soft Network (MSN) به عنوان درگاههای اطلاعاتی اینترنت در نظر گرفته شده اند . برخی اوقات جستجوی سریع

مطبوعات و راهنماهای یک به چند وب به تنهایی تعاریف دیگری از مفهوم درگاه ارائه می دهند

بخش دیگر موضوع اینست که تعریف به تنهایی توسعه می یابد و براین اساس هنوز در حال

گسترش است . هدف از این نوشتار کاوشی در زمینه استفاده های مختلف و اجزاء یک درگاه

اطلاعاتی به عنوان یک مفهوم است . . ما بر این باوریم که موضوع اصلی مفهوم درگاه اطلاعاتی ،

سازماندهی اطلاعات است . مفهوم درگاه اطلاعاتی به غلط فراهم کردن کاربرانی منسجم و با

اطلاعات قابل درک جا افتاده است.

نتایج :

این نوشتار مفهوم یک درگاه اطلاعاتی وب را در یک تلاش جهت رسیدن به تعریفی که

بسیاری از جنبه های استفاده آن را در بر گیرد بررسی کرده است ما درگاه اطلاعاتی را به

صورت زیر تعریف می کنیم :

یک امکان (ابزار) وبی است که دسترسی به اطلاعات متمرکز و مشخص و پیوندهایی

است که اطلاعات مناسب را جدا (فیلتر) می کند بطوریکه شدیداً مناسب یک کاربر خاص است .

همچنین به علت سرعت رشد و توسعه وب مفهوم یک درگاه اطلاعاتی باید تغییر کند .

درگاههای اطلاعاتی در آینده باید کاربر محور بوده , اطلاعات را از منابع متعدد جمع آوری

کنند و فرآیندهای تجاری منتهی به کاربر داشته باشد . همچنین تغییرات صاعقه وار در تجارت و محیط اطراف وب را به عنوان مرکز توجه اصلی و اولیه شان در نظر گرفته و خود را با آن تطبیق دهند .

به امید آنکه همه سازمانها و شرکت های دولتی بتوانند خدمات و سرویس های متنوع خود را از طریق درگاه های اطلاعاتی(پورتال) به کارکنان و مردم ارائه دهند تا شاهد رضایتمندی هر بیشتر شهروندان خود باشیم. انشاا...

من ا... التوفیق